

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії та історії держави і права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Порівняльне правознавство
Викладач (-і)	Сворак Степан Дмитрович, д.ю.н., д.і.н, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права
Контактний телефон викладача	Сворак Степан Дмитрович +380 67 939 91 49
Е-mail викладача	Сворак Степан Дмитрович stepan.svorak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/hrafik-individualnoi-roboty/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження змісту та структури індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні проблеми порівняльно-правового методу і дослідження на його підставі загальних принципів та закономірностей виникнення, функціонування і розвитку різних правових систем світу. Предмет становлять методологічні проблеми порівняння у праві (теорія використання порівняльно-правового методу та інших засобів і способів пізнання, що застосовуються в порівняльно-правових дослідженнях); порівняльне дослідження правових систем сучасності, їх типологія, закономірності розвитку; порівняльний аналіз права різних країн з метою виявлення спільних рис та особливостей, взаємовпливу, тенденцій і закономірностей розвитку.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукознавчі питання порівняльного правознавства. Загальні питання порівняльного правознавства 2. Типи правових систем світу <p>Порівняльне правознавство є однією з вибіркових навчальних дисциплін освітньо-професійної підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право», що вивчається студентами протягом одного навчального семестру і має на меті оволодіння системою сучасних теоретичних знань про спільні ознаки та специфіку різних національних правових систем світу та їх окремих елементів, загальних принципів та закономірностей їх виникнення, функціонування і розвитку на основі застосування порівняльно-правового методу.</p> <p>Сучасні умови становлення громадянського суспільства, побудови правової держави, утвердження принципів демократичного суспільства в Україні, удосконалення національного законодавства, реформування усіх сфер життєдіяльності українського суспільства передбачають формування, розвиток і закріплення нового юридичного мислення, правового світогляду, правової культури, в тому числі і високої професійної культури юриста, що немислиме без когнітивного виходу поза межі національної правової системи та долучення до світового правового досвіду.</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Порівняльне правознавство” є ознайомлення студентів з особливостями та загальними тенденціями розвитку національних правових систем та їх типів на підставі їх порівняння на генетичному, атрибутивному, структурно-субстанційному та функціональному рівнях, а також формування умінь із застосування теоретичних юридичних знань для здійснення порівняльно-правового аналізу.

Основними цілями вивчення дисципліни “Порівняльне правознавство” є оволодіння правовим матеріалом щодо різних типів правових систем; формування у студентів умінь здійснювати аналіз правових явищ, виявляти їх спільні та відмінні риси, а також проводити типологію правових систем світу на підставі розроблених юридичною наукою критеріїв, серед яких найбільш значимі спільність історії виникнення і подальшого розвитку, спільність основних формально-юридичних джерел права, єдність у структурі системи права і норми права, спільність принципів регулювання суспільних відносин, єдність юридичної техніки, включаючи термінологію, юридичні категорії, поняття, конструкції; прищеплення навиків застосування понятійного апарату та методологічного інструментарію, що розробляється юридичною наукою; формування умінь систематизувати правові знання щодо особливостей різних правових сімей та здійснювати їх аналіз і узагальнення; формування у студентів умінь виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності:

Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід до оцінки правових явищ та правозастосовної діяльності.

Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Здатність застосовувати сучасні методології науково-правових досліджень та застосовувати спеціальні методи досліджень у певних галузях юридичної науки.

Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.

Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

Програмні результати навчання:

Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	64

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	вибірковий

Тематика курсу				
Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб.	
Модуль I. Загальні питання вивчення правових систем сучасності				
Тема 1. Порівняльне правознавство як наука та навчальна дисципліна	2	2	8	
Тема 2. Поняття правової системи. Типологія основних правових систем сучасності	-	2	6	
Модуль II. Типи правових систем світу				
Тема 3. Правові системи романо-германського типу	2	4	6	
Тема 4. Англо-американська правова сім'я	2	4	6	
Тема 5. Змішаний тип правової системи	-	2	6	
Тема 6. Релігійні правові системи	-	2	6	
Тема 7. Правові системи традиційного типу	-	2	6	
Тема 8. Соціалістична правова система	-	-	6	
Тема 9. Загальна характеристика правової системи України	2	-	6	
Тема 10. Передумови та механізм зближення національних правових систем у сучасних умовах суспільного розвитку			4	
ЗАГ.:		8	18	64
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол № 5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf</i></p>			
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи.</p> <p>На контрольну роботу виносяться три описові питання, що передбачають конкретні відповіді, виходячи з часу, відведеного на виконання контрольної роботи, які оцінюються по 15 балів, та одне тестове завдання, яке оцінюється 5 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50 балів.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/денна-форма-8/</u></p>			
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому</p>			

	юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік. Залік проводиться у формі виконання письмової роботи. На залік виносяться два описові завдання, які оцінюються по 30 балів кожне, одне описове питання, яке передбачає конкретну відповідь з огляду на відведений час виконання роботи і оцінюється 20 балів, одне питання, що передбачає коротку відповідь, за змістом є тестом відкритого типу і оцінюється 15 балів, одне питання, яке передбачає виконання тестового завдання закритого типу і оцінюється 5 балів. Максимальний бал за залік становить 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: трьох обов'язкових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в методичних вказівках для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри* <https://kttidip.pnu.edu.ua/денна-форма-8/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

Неформальна освіта

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Аналітично-порівняльне правознавство – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022
2. Бойко І. С., Бабін І. С. Порівняльне правознавство: Навч. посіб. 2-ге вид. випр. та допов. О.: Фенікс, 2011. 152 с.
3. Гапотій В. Д., Жильцов О. Л., Воржевітіна Г. І. Основні правові системи світу: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. 279 с.

3. Павліченко, Є. В., Голинська, М. Я. І. Становлення порівняльного правознавства та порівняльно-правової методології. Правовий часопис Донбасу, 2019, 18-24.
 4. Правова карта сучасного світу. Навчальний посібник / Петришин О.В., Зінченко О.В. Харків: Право, 2018. 508 с.
 5. Порівняльне правознавство (правові системи світу). Ю. С. Шемшученко; ред. Н. М. Оніщенко; Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. К.: Парламентське видавництво, 2008. 488 с.
 6. Порівняльне правознавство: Підручник. За заг. ред. О. В. Петришина; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: Право, 2012. 272 с.
 7. Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4- те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.
 8. Порівняльне правознавство: Хрестоматія для юридичних вищих навчальних закладів і факультетів: навч. посіб. Уклад.: О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В. Лук'янов. Харків: Право, 2016. 1023 с.
 9. Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник Для юрид.вищ.навч.закл.і ф-тів/ О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В.Лук'янов, С.П.Погребняк. Харків: Право, 2019. 164 с.
 10. Ткаченко О. В. Онтологічне питання порівняльного правознавства. Держава і право. Серія: Юридичні науки. 2019. Вип. 84. С. 15-35
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в методичних вказівках:
1. Андріюк В.В. Порівняльне правознавство: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018.
 2. Андріюк В.В. Порівняльне правознавство: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018.
- <https://kttidip.pnu.edu.ua/денна-форма-8/>

Викладач _____ проф. Сворак С. Д.